

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Hany Veberové a soudců JUDr. Jitky Hroudové a Mgr. Marka Bedřicha v právní věci žalobce: **Finanční úřad pro Moravskoslezský kraj**, se sídlem Ostrava, Na Jízdárně 3 (dříve Finanční úřad v Opavě se sídlem Opava, Masarykova třída 2), proti žalovanému: **Úřad pro ochranu osobních údajů**, se sídlem Praha 7, Pplk. Sochora 27, o žalobě proti rozhodnutí předsedy žalovaného ze dne 27.1.2009, zn. INSP1-7017/07-20 a o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem žalovaného správního orgánu,

takto:

- I. **Rozhodnutí úřadu pro ochranu osobních údajů ze dne 27.1.2009, zn. INSP1-7017/07-20 a ze dne 13.10.2008, zn. INSP1-4760/08-8 se zrušují a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.**
- II. **Úřadu pro ochranu osobních údajů se zakazuje pokračovat v incidenční kontrole vymezené písemností č.j. INSPI 4759/07-1BYT ze dne 22.8.2007 spočívající ve vyžádání kopie daňového spisu společnosti [REDAKCE] respektive písemností, které se týkají trestního řízení vedeného proti [REDAKCE]**
- III. **Návrh žalobce na přerušování řízení se z a m í t á.**
- IV. **Návrh žalobce, aby soud uložil žalovanému vrátit žalobci částku 11.000,- Kč do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku, se o d m í t á.**
- V. **Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.**

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce se podanou žalobou domáhá zrušení rozhodnutí předsedy žalovaného ze dne 27.1.2009, zn. INSP1-7017/07-20, kterým zamítl rozklad žalobce proti rozhodnutí žalovaného ze dne 13.10.2008, zn. INSP1-4760/08-8, jímž byla žalobci uložena pokuta ve výši 10.000,- Kč a povinnost uhradit náklady řízení ve výši 1.000,- Kč. Žalobce je přesvědčen o tom, že rozhodnutí žalovaného vychází z nezákonného rozsahu incidenční kontroly, představující nezákonný zásah žalovaného do zákonných práv žalobce.

Žalobce k dosavadnímu průběhu správního řízení uvedl, že dne 24.8.2007 oznámila inspektorka Úřadu pro ochranu osobních údajů žalobci zahájení „incidenční kontroly“ podle zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů (dále jen zákon o ochraně osobních údajů), s předmětem a rozsahem kontroly dodržování povinností stanovených zákonem č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, finančním úřadem, zejména povinností stanovených v ustanovení § 5 odst. 1 a § 13 tohoto zákona s tím, že kontrola se bude týkat zpracování osobních údajů poplatníků, jejich shromažďování a uchovávání v papírové či elektronické podobě, jejich předávání a zpřístupňování. Písemností ze dne 18.12.2007 byl žalobce požádán „o zaslání kopie daňového spisu společnosti [REDAKCE] resp. písemností, které se týkají trestního řízení vedeného proti [REDAKCE] a které se v citovaném daňovém spise nalézají.“ Rovněž byl požádán o zaslání spisového rejstříku, z něhož by byla zřejmá úplnost zasláního materiálu.

Žalobce zdůraznil nesoulad obsahu požadované součinnosti s vymezeným rozsahem předmětu incidenční kontroly a poukázal na nejasné, nesrozumitelné a nedostatečné vymezení předmětu a rozsahu incidenční kontroly. Má za to, že úkony státního orgánu nemohou vykazovat prvky libovůle, a proto kontrolující je povinen oznámit nejen zahájení kontroly, ale i vymezení předmětu a rozsahu, a to dostatečně jasně a srozumitelně tak, aby nebylo pochyb o rozsahu povinností kontrolovaného, např. podle § 37b zákona o ochraně osobních údajů. Tímto ustanovením je vázán i inspektor. Žalobce proto považuje vymezení předmětu kontroly jako incidenční kontroly, „...zejména povinnosti ustanovení § 5 odst. 1 a § 13 tohoto zákona“ s tím, že „kontrola se bude týkat zpracování osobních údajů poplatníků, jejich shromažďování a uchovávání v papírové či elektronické podobě, jejich předávání a zpřístupňování“ za zmatečné a v rozporu s logikou. Kontrolu žalovaný označuje jako incidenční, tj. kontrolu týkající se konkrétního, určitého případu, aniž by byl tento konkrétní případ, kterého se měla kontrola týkat, při jejím zahájení či v průběhu celého správního řízení inspektorkou vymezen. Žalobce pouze usuzuje, že by mohlo jít o osobu [REDAKCE] a to na základě následně zaslání žádosti o zaslání kopie daňového spisu společnosti [REDAKCE]. To dovozuje i ze skutečnosti, že v době podání žaloby trvala předmětná kontrola již 18 měsíců a po celou dobu požadoval žalovaný pouze písemnosti týkající se trestního řízení vedeného proti [REDAKCE]. Žádné jiné doklady po žalobci požadovány nebyly.

Úřadem pro ochranu osobních údajů citovaná ustanovení § 9 a § 14 zákona o ochraně osobních údajů nejsou na činnost finančních úřadů vůbec aplikovatelná, protože upravují oblast informací či vztahů nespádajících do působnosti finančních úřadů a v případě § 5 odst. 2 a 3 a § 10 zákona o ochraně osobních údajů daňový řád obsahuje svou speciální právní úpravu. Postup žalovaného považuje za libovůli. Vzhledem k tomu, že kontrola nebyla zahájena v souladu se zákonem, když nebyl dostatečně jasně, srozumitelně a konkrétně bez jakýchkoli pochybností vymezen její předmět a rozsah, považuje ji za nezákonnou.

Ohledně vymezení rozsahu předmětu kontroly poukázal na ustanovení § 1 zákona o ochraně osobních údajů, podle kterého je ochrana poskytována toliko fyzickým osobám. Písemností ze dne 2.7.2008 byl žalobce požádán o nahlédnutí do daňového spisu poplatníka - právnické osoby – společnosti [REDAKCE]. Fyzická osoba [REDAKCE] není poplatníkem kontrolovaného Finančního úřadu v Opavě, finanční úřad daňový spis této osoby nevede. Údaje nacházející se případně v daňovém spise nejsou osobními údaji poplatníka [REDAKCE]. Ty by měl zpracovávat místně a věcně příslušný finanční úřad. Poukazuje na rozpor, neboť žalovaný požaduje zpřístupnění informací týkajících se osoby, která není poplatníkem kontrolovaného, a dle deklarovaného rozsahu předmětu kontroly, tato se měla týkat pouze zpracování osobních údajů poplatníků u kontrolovaného. Proto žalobci nevznikla povinnost součinnosti dle § 37 písm. b) a § 39 odst. 1 zákona o ochraně osobních údajů. Jde tedy o nezákonnou kontrolu, nezákonný zásah do práv žalobce a zamítavé rozhodnutí žalovaného ze dne 27.1.2009 je z titulu nezákonné kontroly rozhodnutím nezákonným, krátkým žalobce na jeho právech.

Dále žalobce poukazuje na rozpor vymezeného předmětu incidenční kontroly s rozsahem působnosti svěřené Úřadu pro ochranu osobních údajů zákonem č. 101/2000 Sb. – ochraně osobních údajů. Žalobce nesouhlasí s názorem žalovaného, že běžnou agendou, na kterou se dle žalovaného použije zákon o ochraně osobních údajů, je shromažďování informací, včetně osobních údajů, v rámci daňového řízení systematickou činností, protože pořizování důkazních prostředků se děje zcela záměrně. Veškeré osobní údaje shromážděné finančním úřadem s využitím jeho pravomoci, tj. vědomě a záměrně, je nutno dle žalovaného považovat za údaje shromážděné systematicky a jejich vložení do spisu a dalším uchováním dochází ke zpracování podle § 4 písm. e) zákona o ochraně osobních údajů. Žalobce zdůrazňuje, že finanční úřady postupují při správě daní podle daňového řádu a mohou vykonávat jen takové činnosti a taková zpracování osobních údajů, která jim daňový řád, popř. jiný zákon, ukládá. Osobní údaje rozděluje na osobní údaje, týkající se daňových subjektů a jejich daňových povinností finančním úřadem dle daňového řádu systematicky shromažďované a zpracovávané za účelem naplnění cíle daňového řízení, a na osobní údaje, týkající se osob od daňových subjektů a jejich daňových povinností odlišných, které vyjdou nahodile najevo v průběhu daňových řízení, vedených s daňovými subjekty ohledně jejich daňových povinností. Žalobce poukazuje na to, že dle § 3 odst. 1 se zákon vztahuje na osobní údaje a tedy na každý subjekt, který údaje zpracovává, tj. finanční úřady, které zpracovávají osobní údaje v první skupině. Podle článku 3 Směrnice Evropského parlamentu a Rady 95/46/ES uvádí, že se vztahuje na zcela nebo částečně automatizované zpracování osobních údajů, jakož i na neautomatizované zpracování osobních údajů, které jsou obsaženy v *rejstříku* nebo do něj mají být zařazeny. Dle článku 2 písm. c) Směrnice se rejstříkem rozumí „jakýkoli soubor osobních údajů přístupných podle určitých kritérií, ať již je tento soubor centralizován, decentralizován nebo rozdělen podle funkčního či zeměpisného hlediska“. Podle § 4 písm. e) zákona o ochraně osobních údajů se zpracováním osobních údajů rozumí jakékoli operace nebo soustava operací, které správce nebo zpracovatel systematicky provádějí s osobními údaji, a to automatizovaně nebo jinými prostředky. Podle § 4 písm. e) se shromažďováním osobních údajů chápe systematický postup nebo soubor postupů, jehož cílem je získání osobních údajů za účelem jejich dalšího uložení na nosič informací pro jejich okamžité nebo pozdější zpracování. Finanční úřady shromažďují a zpracovávají osobní údaje daňových subjektů, tuto povinnost jim ukládá zákon – daňový řád, a to především svým ustanovením § 1, potažmo konkrétní např. § 33, 40, 62 daňového řádu. Druhou skupinu údajů získaných nahodile finanční úřady nikterak nezpracovávají, neuspořádávají. Neexistují informační systémy, soubory, rejstříky, které by umožňovaly po

zadání určitých kritérií zjistit, ve kterých spisech daňových subjektů se např. vyskytují osobní údaje [redacted] jakožto osoby od daňového subjektu odlišné. Nejsou osobními údaji zpracovávány, a proto nepodléhají ochraně podle zákona o ochraně osobních údajů. Nespádají do působnosti Úřadu na ochranu osobních údajů. Ochrana práv těchto osob podléhá režimu daňového řádu, a to v souladu s jeho § 2 odst. 1 a § 23. Dle § 3 odst. 4 se zákon nevztahuje na nahodilé shromažďování osobních údajů, pokud tyto údaje nejsou dále zpracovávány. Paragraf 3 zákona o ochraně osobních údajů v návaznosti na daňový řád upravuje, že působnost zákona se vztahuje jen na osobní údaje týkající se daňových subjektů a jejich daňových povinností finančním úřadem systematicky shromažďovaných a zpracováváných za účelem naplnění cíle daňového řízení. Předmět incidenční kontroly překračuje rozsah působnosti zákona o ochraně osobních údajů ve vztahu k finančním úřadům, a proto je kontrola nezákonná, představuje nezákonný zásah do práv žalobce. Žalobce dále poukazuje na to, že finanční úřady zajišťují nejen významný finanční, ale i hospodářský zájem České republiky dle § 3 odst. 6 písm. e) zákona o ochraně osobních údajů. Finanční úřady tedy zpracovávají osobní údaje, týkající se daňových subjektů a jejich daňových povinností, finančním úřadem systematicky shromažďované a zpracováváné pro účel naplnění cíle daňového řízení nezbytné pro:

1. Plnění povinností stanovených zvláštními, zejména daňovými zákony.
2. Zajištění výkonu kontroly, dozoru, dohledu a regulace spojených s výkonem veřejné moci podle zákona o správě daní a poplatků – zajištění rozpočtových a daňových opatření, jakožto významného finančního zájmu České republiky a zajištění významného hospodářského zájmu České republiky, nelze po nich vyžadovat plnění podle § 5 odst. 1, § 11 a § 12 zákona o ochraně osobních údajů a toto plnění kontrolovat, a to ještě navíc v rozporu s § 3 odst. 1, 2, 4 tohoto zákona.

Zahájení incidenční kontroly v rozsahu § 5 odst. 1 zákona tak považuje za nezákonný zásah.

Dále se žalobce zabýval rozsahem působnosti zákona o ochraně osobních údajů ve vztahu ke zvláštním právním úpravám, zejména daňovému řádu, s tím, že na daňový řád nahlížel ve vzájemných souvislostech jednotlivých ustanovení. Poukázal na to, že výkladem pravomocí podle daňového řádu a autoritativním výkladem jeho ustanovení byly zákonem o územních finančních orgánech pověřeny územní finanční orgány, mezi které patří také finanční úřady. Z tohoto pohledu by kontrola osobních údajů OsOd Úřadem pro ochranu osobních údajů byla vážným zásahem do zákonných kompetencí a pravomocí finančních úřadů, v daném případě zejména do aplikace § 31 daňového řádu. Žalobce považuje závěr žalovaného, že se kontrola vztahuje na všechny povinnosti podle zákona o ochraně osobních údajů, za nezákonný. Žalobce tedy dospěl k závěru, že působnost zákona o ochraně osobních údajů je vůči finančním úřadům fakticky omezena toliko na kontrolu dodržování § 13 zákona o ochraně osobních údajů. Žalobce má zato, že jeho interpretace praktické neaplikovatelnosti § 5 až § 21 zákona o ochraně osobních údajů na činnost finančních úřadů ob stojí i sama o sobě, i bez vazby na § 3 odst. 6 písm. g) zákona o ochraně osobních údajů. S ohledem na incidenční charakter kontroly a na to, že osobní údaje OsOd nejsou ze zákona žalobcem nikterak systematicky shromažďovány, zpracovávány ani ukládány, nelze předmět kontroly v daném případě vztáhnout ani na § 13 zákona o ochraně osobních údajů. I z tohoto důvodu je incidenční kontrola v rozporu se zákonem.

Žalobce se také zabývá podanou žalobou z hlediska právního dopadu vydání požadovaných listin ve vazbě na zákon č. 141/1961 Sb., trestního řádu, s tím, že v daňovém spise společnosti [redacted] se nacházejí listinné důkazní prostředky získané v roce 2004, 2005 správcem daně, pro potřeby vedení důkazního řízení od orgánů činných v trestním řízení.

Tyto listiny byly orgány činnými v trestním řízení získány na základě mezinárodního dožádání ze země, s níž nemá Česká republika uzavřenu mezinárodní smlouvu, a proto se jejich poskytování dalším osobám řídí příslušnými ustanoveními trestního řádu. Je zřejmé, jak těsné a neoddělitelné je postavení žalobce jako organizační složky státu, která je podle žalobce vázána zákonem pro ochranu osobních údajů v rozsahu § 13 na straně jedné, a správce daně, který vede daňové řízení a postupuje přitom podle zvláštní právní úpravy, na straně druhé. Tuto dvojedinost postavení žalobce není žalovaný oprávněn pomíjet a přistupovat tak k velmi extenzivní a nezákonné aplikaci zákona o ochraně osobních údajů v celé jeho šíři i na činnost žalovaného, jakožto správce daně, upravenou zvláštními právními předpisy. Žalobce pak poukazuje na ustanovení § 29 odst. 1 písm. a) a § 24 odst. 3 písm. b) daňového řádu a poukazuje na to, že finanční úřady nejsou oprávněny Úřadu pro ochranu osobních údajů poskytnout informace nad rámec § 24 odst. 3 písm. b) daňového řádu, neboť Úřad pro ochranu osobních údajů není orgánem oprávněným ze zvláštního zákona ke kontrolní činnosti při výkonu správy daní, není ani vázán § 24 odst. 11 či § 25 daňového řádu. Úřad pro ochranu osobních údajů není orgánem, který by vykonával správu daní. Z tohoto důvodu žalobce není oprávněn postupovat podle § 24 odst. 3 písm. b) daňového řádu. Úřad pro ochranu osobních údajů tedy není věcně způsobilý k nahlížení do daňového spisu společnosti [REDAKCE], či k seznámení se s jeho obsahem a žalovaný není oprávněn mu to umožnit. Vzhledem k tomu, že považuje incidenční kontrolu za nezákonnou, představující nezákonný zásah do jeho práv, tak i zamítavé rozhodnutí žalovaného ze dne 27.1.2009 považuje za nezákonné, krátcí žalobce na jeho zákonných právech. Závěrem tedy žádal, aby soud napadené rozhodnutí zrušil a Úřadu pro ochranu osobních údajů zakázal pokračovat v incidenční kontrole vymezené písemností č.j. INSP1 4759/07-IBYT pro její nezákonnost.

Žalovaný ve vyjádření k podané žalobě uvedl, že inspektorka provádějící kontrolu v průběhu kontroly požádala žalobce o nahlédnutí do daňového spisu společnosti [REDAKCE] a.s., resp. písemností týkajících se trestního řízení vedeného proti [REDAKCE], které by měly být součástí předmětného spisu, případně o poskytnutí jejich kopie. Žalovaný neposkytl potřebnou součinnost, proto mu byla udělena pokuta. Uvedl, že s argumenty uvedenými v podané žalobě se vypořádal již v napadeném rozhodnutí. K vymezení předmětu a rozsahu incidenční kontroly odkázal na ustanovení zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů, a na zákon č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, které uvádějí povinnost kontrolujícího orgánu oznámit zahájení kontroly, ale nespecifikují obsah oznámení o zahájení kontroly. Vymezení předmětu kontroly tedy považuje za dostatečně určité. Předmětem kontroly bylo dodržování povinností stanovených zákonem č. 101/2000 Sb. Po žalovaném nelze požadovat, aby v okamžiku zahájení kontroly detailně vymezil všechny skutečnosti, které mají být předmětem kontroly, neboť v průběhu kontroly často vyjdou najevo další skutečnosti, které je třeba prošetřit ke zjištění skutečného stavu věci. Kontrola všech povinností stanovených zákonem č. 101/2000 Sb. je zcela v kompetenci Úřadu pro ochranu osobních údajů.

K námitce žalobce, že ochrana osobních údajů je podle zákona č. 101/2000 Sb. poskytována pouze fyzickým osobám, přičemž byl žalovaným požádán o nahlédnutí do spisu společnosti [REDAKCE] tedy právnické osoby, uvedl, že vzhledem k tomu, že spis týkající se právnické osoby může obsahovat osobní údaje osob fyzických, je úřad v souladu se svými kompetencemi oprávněn nahlížet do spisů právnických osob za účelem kontroly plnění povinností při zpracování osobních údajů. I právnická osoba ale může být správcem nebo zpracovatelem osobních údajů a v případě, že by úřad nemohl nahlédnout do jejich spisů, případně jiné dokumentace, které se týkají činnosti, byla by kontrola plnění povinností stanovených zákonem č. 101/2000 Sb. tímto subjektem vyloučena.

Pokud žalobce namítá, že provedená kontrola se měla týkat pouze zpracování osobních údajů poplatníků žalobce, přičemž žalovaný požaduje písemnosti, které se týkají pouze jedné osoby, která není poplatníkem spadajícím do působnosti žalobce, uvádí žalovaný, že v oznámení o zahájení kontroly je uvedeno, že se kontrola bude týkat zpracování osobních údajů poplatníků – myšleno obecně. Žalovaný dále upozorňuje, že vznik povinnosti poskytnout součinnost není oprávněn posuzovat žalobce, ale žalovaný. Odkázal na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 20.1.2005, č.j. 2Afs 65/2004-47, podle kterého úřad, který má pravomoc sankcionovat porušení povinnosti součinnosti, musí být oprávněn posoudit i to, zda k tomuto porušení došlo, tedy včetně toho, zda součinnost nebyla vyloučena zákonem uloženou povinností mlčenlivosti, jejíž rozsah je příslušný úřad také oprávněn posoudit. Pokud má žalovaný pravomoc vyžadovat a případně sankcionovat porušení povinnosti, musí také mít oprávnění posoudit, zda tato povinnost vznikla.

Žalovaný dále uvádí, že postavení osoby, které se mají kontrolované osobní údaje týkat, v daňovém řízení není z hlediska zákona č. 101/2000 Sb. nijak rozhodující, protože práva a povinnosti týkající se zpracování osobních údajů stanovené tímto zákonem se vztahují jak na účastníky řízení, tak na osoby zúčastněné na řízení i na všechny ostatní osoby, jejichž osobní údaje žalobce zpracovává. Působnost zákona č. 101/2000 Sb. je vymezena charakterem osobních údajů, ale nikoli procesním postavením fyzické osoby.

Žalovaný nesouhlasí ani s názorem žalobce, že není povinen zpracovávat osobní údaje osob, které nejsou účastníky daňového řízení. K argumentaci žalobce týkající se hmotně právního posouzení jeho činnosti z hlediska zákona č. 101/2000 Sb. uvedl žalovaný, že veškerá tato argumentace ve vztahu k § 3 odst. 4 a 6 a § 5 odst. 1 zákona je v dané situaci předčasná a pro posouzení povinnosti součinnosti zcela vedlejší. Žalovaný poukazuje na to, že v případě posuzování vedení spisů v rámci určité agendy státních orgánů posuzuje legalitu postupu, na základě kterého došlo k vložení dat do spisu, tj. existenci oprávnění využít určitý zdroj osobních údajů, nikoli oprávněnost úkonu z procesního hlediska, a následně posuzuje legalitu dalšího využívání těchto osobních údajů. Nepřísluší mu posouzení hodnocení důkazů a také nic takového nečiní.

K námitce, že požadované listiny byly získány orgány činnými v trestním řízení uvedl žalovaný, že se jedná o nový argument, dosud neuvedený, a není patrné, proč jej nesdělil ve své zamítavé reakci na žádost o součinnost. Zamlčením této informace v rámci kontroly žalobce znemožnil žalovanému zvážení a uložení požadavku součinnosti v jiné formě, která by respektovala povinnosti žalobce (pokud by zde takové byly) a zároveň oprávnění úřadu. Tento argument nemůže ale vést k závěru, že žalobce nebyl povinen povinnost součinnosti poskytnout, a je proto sankcionován za její porušení neoprávněně a naopak vzbuzuje pochybnost o tom, zda orgán činný v trestním řízení poskytl listinu žalobci v souladu s § 428a trestního řádu.

Dále pak upozornil, že ustanovení § 29 odst. 1 písm. a) zákona č. 101/2000 Sb. bylo v souvislosti se vstupem České republiky do schengenského prostoru změněno zákonem č. 170/2007 Sb. tak, že úřad je oprávněn provádět dozor nad dodržováním povinností stanovených pro zpracování osobních údajů jak přímo zákonem č. 101/2000 Sb., tak i zvláštními zákony v případě, kdy obsahují speciální úpravu.

Pokud žalobce namítá, že dle § 24 odst. 3 písm. b) zákona č. 337/1992 Sb. mohou pracovníci správce daně poskytovat informaci mj. orgánům oprávněným ze zvláštního zákona

ke kontrolní či dohlídkové činnosti u správce daně při výkonu správy daní v rozsahu jejich zákonného oprávnění, přičemž žalovaný není orgánem oprávněným ze zvláštního zákona, který by správu daní vykonával, uvedl žalovaný, že nikdy netvrdil, že by byl oprávněn vykonávat kontrolu výkonu správy daní a ani to neměl v úmyslu, pouze konstatoval, že je oprávněn provádět kontrolu zpracování osobních údajů, ke kterému v rámci daňového řízení bezesporu dochází, a pro účely této kontroly vyžadoval poskytnutí potřebné součinnosti. Navrhl, aby soud žalobu zamítl jako nedůvodnou.

Ze správního spisu předloženého žalovaným správním úřadem zjistil soud následující, pro rozhodnutí ve věci samé, podstatné skutečnosti:

Dne 23.3.2007 se na žalovaného obrátil [REDAKCE] se žádostí o zjednání nápravy v ochraně osobních údajů na finančních úřadech, a to komplexně, nikoli pouze v jeho případě. Uvedl, že ve spise se nacházejí informace, které by mohly jeho osobu poškodit. Pochybuje o legálnosti jejich pořízení a žádal, aby úřad zjistil, které všechny písemnosti úřad vede a kdy, kde a jak je získal, a v jeho konkrétní věci aby nařídil Finančnímu úřadu v Opavě bezodkladné zničení (skartaci) všech kopií písemností z jeho trestního spisu a zakázal jejich další shromažďování.

Dne 22.8.2007 zahájil žalovaný u žalobce incidenční kontrolu zpracování osobních údajů Finančním úřadem v Opavě s předmětem dodržování povinností stanovených zákonem č. 101/2000 Sb., zejména povinností ustanovení § 5 odst. 1 a § 13 tohoto zákona. Žalobce na zasláné dotazy od úřadu reagoval dne 21.9.2007.

Dne 18.12.2007 zaslal žalovaný žalobci v rámci probíhající incidenční kontroly výzvu k zaslání kopií daňového spisu společnosti [REDAKCE] které se týkají trestního řízení vedeného proti panu [REDAKCE]. Žalobce dne 17.1.2008 sdělil, že požadavek žalovaného na zaslání písemností týkajících se trestního řízení, vedeného proti [REDAKCE] nacházející se v daňovém spise společnosti [REDAKCE] vybočuje ze zákonných mezí daných Úřadu pro ochranu osobních údajů § 13 zákona o ochraně osobních údajů. Zákon č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, obsahuje v § 24 speciální zákonnou autonomní úpravu mlčenlivosti, kterou bohužel není možné z důvodu snahy o vzájemnou vstřícnost prolomit. Žádosti tedy nevyhověl.

Dne 10.3.2008 žalovaný rozhodnutím INSPI 7017/07-10/BYT uložil žalobci pořádkovou pokutu ve výši 10.000,- Kč, neboť žalobce neposkytl kontrolující osobě při výkonu kontroly potřebnou součinnost. Žalobce proti rozhodnutí o uložení pokuty podal dne 25.3.2008 rozklad, který obsahově odpovídá námitkám uvedeným v podané žalobě. Předseda Úřadu pro ochranu osobních údajů rozhodnutí o uložení pokuty ze dne 10.3.2008 svým rozhodnutím ze dne 6.6.2008 zrušil a řízení zastavil, a to pro formální vady napadeného rozhodnutí, zejména proto, že pokuta byla uložena České republice – Finančnímu úřadu v Opavě, ačkoli výzva k součinnosti byla zaslána řediteli účastníka řízení. Dne 2.7.2008 požádala inspektorka RNDr. Kamila Bendová, CSc., v rámci probíhající incidenční kontroly znovu o možnost nahlédnutí do daňového spisu společnosti [REDAKCE] resp. písemností, které se týkají trestního řízení vedeného proti panu [REDAKCE] a které se nalézají v citovaném daňovém spise, s tím, že jiným způsobem nemůže vyřídit stížnost pana [REDAKCE] který si stěžuje na nezákonné zpracovávání jeho osobních údajů. Na to reagoval žalobce s tím, že není oprávněn žádosti v souladu s metodickým řízením finančních úřadů vyhovět.

Dne 20.8.2008 vydal žalovaný pod sp.zn. INSP1-4760/08-1/BYT příkaz, kterým byla žalobci uložena pořádková pokuta ve výši 10.000,- Kč. Podaným odporem byl tento příkaz

zrušen a po provedeném správním řízení dne 13.10.2008 byla žalobci pod zn. INSP1-4760/08-8 uložena pokuta ve výši 10.000,- Kč. I proti tomuto rozhodnutí podal žalobce rozklad, o kterém rozhodl žalovaný napadeným rozhodnutím tak, že rozklad zamítl. V rozhodnutí se vyjádřil podrobně ke všem vzneseným námitkám, a to zcela shodně jako ve vyjádření k podané žalobě.

Dne 4.3.2009 upozornila inspektorka žalovaného na nutnost zaslání požadovaných listin s možností uložení pokuty. Dne 24.3.2009 podal žalobce k soudu návrh na předběžné opatření s tím, že Úřad pro ochranu osobních údajů je povinen vůči České republice – Finančnímu úřadu v Opavě zdržet se nárokování plnění svého opakujícího se požadavku týkajícího se možnosti nahlédnout do daňového spisu společnosti [REDAKCE]. Návrhu na předběžné opatření soud vyhověl usnesením ze dne 3.6.2009, č.j. 11 Ca 91/2009 – 16.

O podané žalobě rozhodl městský soud v Praze rozsudkem ze dne 5.6.2012, č.j. 11 Ca 91/2009 – 33, podanou žalobu proti rozhodnutí předsedy žalovaného i žalobu na ochranu před nezákonným zásahem zamítl, když dospěl k závěru, že žalovaný je orgánem oprávněným provádět u žalobce kontrolní činnost, a proto byl žalobce povinen žalovanému poskytnout požadovaný daňový spis a kontrolní činnost nelze považovat za nezákonný zásah.

Uvedený rozsudek městského soudu byl ke kasační stížnosti žalobce zrušen rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 22.1.2013, č.j. 9 Aps 5/2012 - 56 a věc byla Městskému soudu v Praze vrácena k dalšímu řízení se závěrem, že vyžádání konkrétní listiny obsahující osobní údaje fyzické osoby správcem daně v rámci dokazování, její založení do spisu a hodnocení jejího obsahu je nahodilým shromážděním osobních údajů, při kterém nedochází k jejich dalšímu zpracování ve smyslu zákona o ochraně osobních údajů [§ 3 odst. 4 a § 4 písm. e) zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů]. Cílem takového postupu je získat a následně vyhodnotit důkazní prostředky z hlediska jejich daňové relevantnosti, nikoli získat osobní údaje pro účely jejich dalšího zpracování. Současně uložil městskému soudu posoudit, zda lze v napadeném jednání žalovaného spatřovat nezákonný zásah ve smyslu ustanovení § 82 odst. 1 s. ř. s.

Městský soud v Praze na základě výše uvedeného znovu přezkoumal podle ustanovení § 75 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního ve znění pozdějších předpisů, napadené rozhodnutí. Vázán právním názorem vyjádřeným ve výše uvedeném zrušujícím rozsudku Nejvyššího správního soudu (ustanovení § 110 odst.3 s.ř.s.) přezkoumal žalobou napadené rozhodnutí a jemu předcházející řízení před správními orgány obou stupňů z hlediska žalobních námitek uplatněných v podané žalobě. Při přezkoumání vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době vydání žalobou napadeného rozhodnutí (ustanovení § 75 s.ř.s) a věc znovu posoudil takto:

Jak soud již shora uvedl, je podstatou sporu posouzení otázky, zda žalovaný byl oprávněn po žalobci v rámci incidenční kontroly požadovat ze spisu daňového subjektu, společnosti [REDAKCE] písemnosti získané jako důkazní prostředky v rámci prováděné daňové kontroly správcem daně týkající se trestního řízení vedeného proti [REDAKCE] předsedovi představenstva uvedeného daňového subjektu (dále jen „předseda představenstva“).

Základní námitkou uplatněnou žalobcem je, že údaje týkající se předsedy představenstva, jakožto osoby odlišné od daňového subjektu, jsou údaji získanými nahodile a

protože se nejedná o osobní údaje zpracovávané, nepodléhají ochraně dle zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, ve znění účinném za posuzované období (dále jen „zákon o ochraně osobních údajů“). Vzhledem k uvedenému představuje stále pokračující kontrola, v rámci které jsou vyžadovány pouze shora uvedené listiny, nezákonný zásah.

Při posouzení soud vyšel z následující právní úpravy:

Podle ust. § 1 zákona o ochraně osobních údajů v rozhodném znění (k 27.1.2009) tento zákon v souladu s právem Evropských společenství, mezinárodními smlouvami, kterými je Česká republika vázána, a k naplnění práva každého na ochranu před neoprávněným zasahováním do soukromí upravuje práva a povinnosti při zpracování osobních údajů a stanoví podmínky, za nichž se uskutečňuje předání osobních údajů do jiných států.

Podle § 3 odst. 1 se tento zákon vztahuje na osobní údaje, které zpracovávají státní orgány, orgány územní samosprávy, jiné orgány veřejné moci, jakož i fyzické a právnické osoby. Podle odst. 2 se tento zákon se vztahuje na veškeré zpracovávání osobních údajů, ať k němu dochází automatizovaně nebo jinými prostředky. Podle odst. 3 se tento zákon nevztahuje na zpracování osobních údajů, které provádí fyzická osoba výlučně pro osobní potřebu. Podle odst. 4 se tento zákon nevztahuje na nahodilé shromažďování osobních údajů, pokud tyto údaje nejsou dále zpracovávány.

Podle odst. 6 ustanovení § 5 odst. 1 a §§ 11 a 12 se nepoužijí pro zpracování osobních údajů nezbytných pro plnění povinností správce stanovených zvláštními zákony pro zajištění

- a) bezpečnosti České republiky
- b) obrany České republiky,
- c) veřejného pořádku a vnitřní bezpečnosti,
- d) předcházení, vyhledávání, odhalování trestné činnosti a stíhání trestných činů,
- e) významného hospodářského zájmu České republiky nebo Evropské unie,
- f) významného finančního zájmu České republiky nebo Evropské unie, kterým je zejména stabilita finančního trhu a měny, fungování peněžního oběhu a platebního styku, jakož i rozpočtová a daňová opatření,
- g) výkonu kontroly, dozoru, dohledu a regulace spojených s výkonem veřejné moci v případech uvedených v písmenech c), d), e) a f) - například zákon č. 166/1993 Sb., o Nejvyšším kontrolním úřadu, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, ve znění pozdějších předpisů.

Podle § 5 odst. 1 zákona je správce povinen

- a) stanovit účel, k němuž mají být osobní údaje zpracovány,
- b) stanovit prostředky a způsob zpracování osobních údajů,
- c) zpracovat pouze přesné osobní údaje, které získal v souladu s tímto zákonem. Je-li to nezbytné, osobní údaje aktualizuje. Zjistí-li správce, že jím zpracované osobní údaje nejsou s ohledem na stanovený účel přesné, provede bez zbytečného odkladu přiměřená opatření, zejména zpracování blokuje a osobní údaje opraví nebo doplní, jinak osobní údaje zlikviduje. Nepřesné osobní údaje lze zpracovat pouze v mezích uvedených v § 3 odst. 6.11) Nepřesné osobní údaje se musí označit. Informaci o blokování, opravě, doplnění nebo likvidaci osobních údajů je správce povinen bez zbytečného odkladu předat všem příjemcům,
- d) shromažďovat osobní údaje odpovídající pouze stanovenému účelu a v rozsahu nezbytném pro naplnění stanoveného účelu,

e) uchovávat osobní údaje pouze po dobu, která je nezbytná k účelu jejich zpracování. Po uplynutí této doby mohou být osobní údaje uchovávány pouze pro účely státní statistické služby, pro účely vědecké a pro účely archivnictví. Při použití pro tyto účely je třeba dbát práva na ochranu před neoprávněným zasahováním do soukromého a osobního života subjektu údajů a osobní údaje anonymizovat, jakmile je to možné,

f) zpracovávat osobní údaje pouze v souladu s účelem, k němuž byly shromážděny. Zpracovávat k jinému účelu lze osobní údaje jen v mezích ustanovení § 3 odst. 6, nebo pokud k tomu dal subjekt údajů předem souhlas,

g) shromažďovat osobní údaje pouze otevřeně; je vyloučeno shromažďovat údaje pod záminkou jiného účelu nebo jiné činnosti,

h) nesdružovat osobní údaje, které byly získány k rozdílným účelům.

Podle § 5 odst. 3 provádí-li správce zpracování osobních údajů na základě zvláštního zákona, je povinen dbát práva na ochranu soukromého a osobního života subjektu údajů.

Podle § 21 odst. 1 zákona každý subjekt údajů, který zjistí nebo se domnívá, že správce nebo zpracovatel provádí zpracování jeho osobních údajů, které je v rozporu s ochranou soukromého a osobního života subjektu údajů nebo v rozporu se zákonem, zejména jsou-li osobní údaje nepřesné s ohledem na účel jejich zpracování, může

a) požádat správce nebo zpracovatele o vysvětlení,

b) požadovat, aby správce nebo zpracovatel odstranil takto vzniklý stav. Zejména se může jednat o blokování, provedení opravy, doplnění nebo likvidaci osobních údajů.

Podle odst. 2 je-li žádost subjektu údajů podle odstavce 1 shledána oprávněnou, správce nebo zpracovatel odstraní neprodleně závadný stav.

Podle odst. 3 nevyhoví-li správce nebo zpracovatel žádosti subjektu údajů podle odstavce 1, má subjekt údajů právo obrátit se přímo na Úřad.

Podle odst. 4 postup podle odstavce 1 nevylučuje, aby se subjekt údajů obrátil se svým podnětem na Úřad přímo.

Podle § 39 odst. 1 zákona je každý povinen v souvislosti s výkonem kontroly poskytnout kontrolujícím při výkonu jejich činnosti potřebnou součinnost.

Podle odst. 2 tomu, kdo neposkytne Úřadu při výkonu kontroly potřebnou součinnost, může být uložena pořádková pokuta do výše 25 000 Kč, a to i opakovaně. Za neposkytnutí součinnosti se považuje i nesplnění opatření uložených k nápravě zjištěného stavu ve stanovené lhůtě.

Pro úplnost městský soud uvádí, že nejvyšší správní soud si v průběhu kasačního řízení vyžádal úplný správní spis daňového subjektu [REDAKCE] a konstatoval, že z tohoto spisu je mimo jiné zřejmé, že správce daně provedl rozsáhlé šetření ohledně zákonnosti daňové povinnosti uvedeného subjektu, a to na dani z příjmů právnických osob za zdaňovací období roku 2001. Proti tomuto opatřování důkazních prostředků se uvedený daňový subjekt bránil žalobou na ochranu proti nezákonnému zásahu správního orgánu podanou u Krajského soudu v Ostravě. Usnesením Krajského soudu v Ostravě ze dne 5. 10. 2006, č. j. 22 Ca 267/2005 - 55, byla předmětná žaloba odmítnuta s tím, že tuto ochranu nelze uplatnit proti jakémukoliv úkonu správce daně v průběhu daňové kontroly, přičemž ochrana před případnou nezákonností týkající se shromažďování důkazních prostředků je zajištěna cestou přezkumu finálního rozhodnutí o dani. Rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 7. 2007, č. j. 1 Aps 1/2007 - 80, bylo shora uvedené usnesení zrušeno a věc vrácena krajskému soudu k dalšímu řízení. V rozsudku kasační soud označil opatřování či shromažďování listin v průběhu daňové kontroly, jemuž se společnost [REDAKCE] bránila u Krajského soudu v Ostravě, za

zásah, tedy faktický úkon správního orgánu, jímž se uvedená společnost cítí dotčena na svých právech a proti němuž jí zákon neposkytuje jiný prostředek ochrany (společnost výslovně upozorňuje na to, že skončením daňové kontroly ani případným vydáním dodatečného platebního výměru se na jejích námitkách nic nemění, protože předmětné listiny zůstanou založeny v jejím daňovém spisu i poté, co bude dodatečný platební výměr vydán, resp. bez ohledu na to, zda bude vydán).

Nejvyšší správní soud pro přehlednost konstatoval, že žalobce uplatnil v žalobě proti rozhodnutí o uložení pokuty tři základní námitky: 1) Nesoulad obsahu požadované součinnosti s vymezeným rozsahem předmětu incidenční kontroly; 2) Nejasné, nesrozumitelné a nedostatečné vymezení předmětu a rozsahu incidenční kontroly; 3) Rozpor vymezeného předmětu incidenční kontroly s rozsahem působnosti svěřené žalovanému zákonem o ochraně osobních údajů. Body 2) a 3) pak žalobce zopakoval jako žalobní důvody směřující do nezákonného zásahu, který spatřuje zejména ve skutečnosti, že předmětná kontrola stále trvá.

Nejvyšší správní soud se ztotožnil se závěrem městského soudu, dle kterého žalobci bylo naprosto zřejmé, na co konkrétně byla kontrola zaměřena. Žalobce proti požadavku žalovaného na vydání daňového spisu společnosti [REDAKCE] resp. listin v tomto spisu obsažených, od samého počátku brojil s tím, že měl za to, že tento požadavek vybočuje ze zákonných mezí, daných zejména ustanovením § 13 zákona o ochraně osobních údajů. Ostatně jak žalobce sám uvádí, žádné jiné požadavky žalovaný v rámci prováděné kontroly ani nevznsl.

A předmětem sporu tak zůstává otázka, zda získáním konkrétního důkazního prostředku, který obsahuje osobní údaje fyzické osoby, a to v rámci zákonem stanovené působnosti žalobce, došlo ke shromáždění osobních údajů ve smyslu zákona o ochraně osobních údajů, a dále zda založením takové listiny do daňového spisu dochází ke zpracování osobních údajů ve smyslu uvedeného zákona a zda má tedy žalovaný pravomoc takový postup správce daně prověřovat z hlediska dodržování příslušných ustanovení zákona o ochraně osobních údajů, případně zda takový postup správce daně spadá pod výjimky stanovené v ustanovení § 3 odst. 6.

Při hodnocení důvodnosti podané žaloby tak městský soud vycházel ze závěrů Nejvyššího správního soudu, který souhlasil se žalovaným v tom, že působnost zákona o ochraně osobních údajů je koncipována velmi široce a nevztahuje se pouze na fyzické a právnické osoby, které osobní údaje zpracovávají, ale zjednodušeně řečeno na všechny subjekty, které osobní údaje zpracovávají včetně státních orgánů. Při výkonu veřejné moci však zákon sám logicky souhlas subjektů údajů se zpracováním svých údajů nevyžaduje, neboť výkon veřejné moci, v rámci kterého dochází ze zákona ke zpracování osobních údajů, nemůže být závislý na poskytnutí takového souhlasu. Jedinou plošnou výjimkou z obecné působnosti zákona jsou zpravodajské služby (§ 29 zákona). Pokud jde o negativní vymezení působnosti, nevztahuje se zákon o ochraně osobních údajů jednak na fyzické osoby, pokud se jedná o zpracování výlučně pro osobní potřebu fyzické osoby, a dále na nahodilé shromažďování osobních údajů, které nejsou dále systematicky zpracovány. Nelze tedy konstatovat, že jakékoliv získání osobního údaje je automaticky podřazeno pod režim upravený zákonem o ochraně osobních údajů. Zákon o ochraně osobních údajů rozumí shromažďováním osobních údajů systematický postup nebo soubor postupů, jehož cílem je získání osobních údajů za účelem jejich dalšího uložení na nosič informací pro jejich okamžité nebo pozdější zpracování [§ 4 písm. f) zákona].

Samotná skutečnost, že si žalobce v rámci důkazního řízení při výkonu své činnosti vyžádal konkrétní listiny, nečiní z tohoto postupu postup, jehož cílem bylo získání osobních údajů pro jejich další zpracování ve smyslu zákona o ochraně osobních údajů. Cílem tohoto postupu bylo dle Nejvyššího správního soudu získat důkazní prostředky, které by mohly být rozhodné pro správné stanovení daňové povinnosti. Jinými slovy, ani vědomé vyžádání těchto listin nesledovalo získání osobního údaje. Skutečnost, že vyžádané listiny osobní údaje obsahovaly, je vedlejším, nahodilým důsledkem příslušného postupu správce daně. Ostatně takové údaje obsahuje většina smluv, účetních či daňových dokladů, jejichž kopie jsou běžně součástí daňových spisů. Považovat získání každé takové listiny obsahující osobní údaj za záměrné shromažďování osobních údajů za účelem jejich dalšího zpracování ve smyslu ustanovení § 3 odst. 4 zákona o ochraně osobních údajů se Nejvyššímu správnímu soudu jevílo jako značně extenzivní výklad. Aby mohlo jít o zpracování osobních údajů ve smyslu uvedeného zákona, musí jít o systematickou činnost prováděnou přímo s osobními údaji. Nejčastější formou takové činnosti bude nepochybně vytvoření určitého uspořádaného souboru osobních údajů, nebo pomocí technických prostředků uspořádání docílit. Skutečnost, že důkazní prostředky jsou po jejich získání založeny do daňového spisu, tam jsou uchovávány a v rámci jednotlivých fází daňového řízení či postupů při správě daně jsou následně v různých daňových souvislostech hodnoceny, nemůže naplnit pojem zpracování ve smyslu zákona o ochraně osobních údajů. Účelem takového postupu nepochybně není žádná systematická zpracovatelská operace s osobními údaji, tak jak definuje tento pojem zákon o ochraně osobních údajů. Účelem založení důkazních prostředků do daňového spisu není evidence osobního údaje či jeho strukturované užívání, které má za cíl identifikovat konkrétní fyzickou osobu. Účelem založení takové listiny do daňového spisu je uchování této listiny pro následné hodnocení její daňové relevantnosti. V této souvislosti konstatoval, že si lze jen velmi obtížně představit, že by správci daně při vyhodnocování smluv či daňových dokladů dostáli např. zákonem o ochraně osobních údajů stanovené povinnosti zpracovávat pouze přesné osobní údaje, či po zjištění, že tyto nejsou s ohledem na stanovený účel přesné, byli povinni bez zbytečného odkladu provést přiměřená opatření, zejména zpracování blokovat, osobní údaje opravit či doplnit, jinak osobní údaje zlikvidovat.

Závěr žalovaného, že každý spis vytvořený podle příslušného procesního předpisu bude představovat zpracování osobních údajů, bez ohledu na to, jakým způsobem se takový údaj stal jeho součástí, a že je to žalovaný, který kontroluje nejen soulad zpracování osobních údajů se zákonem o ochraně osobních údajů, ale také se zákony zvláštními, vede v konečném důsledku k natolik extenzivnímu výkladu pravomoci žalovaného, který má za následek porušení dělby moci uvnitř exekutivy. Každá zákonem svěřená kompetence by měla být vykládána spíše restriktivně než extenzivně. Účelem příslušné úpravy jistě nebylo vytvořit úřad, který by měl pravomoc hodnotit způsob, rozsah a relevantnost jednotlivých důkazů, které si různé správní orgány při výkonu své působnosti opatřují a vyhodnocují. Účelem příslušné úpravy je zabránit zneužití osobních údajů fyzických osob. Způsob, rozsah a relevantnost jednotlivých podkladů či důkazních prostředků, které správní orgány v rámci výkonu své působnosti opatřují a vyhodnocují, neupravuje zákon o ochraně osobních údajů, ale je pro jednotlivé správní orgány stanoven přímo příslušnými zákony, v rámci kterých jsou oprávněny a současně povinny při výkonu veřejné moci postupovat. Kompetence žalovaného je vymezena pouze zákonem o ochraně osobních údajů a žádné hodnocení podkladů či důkazních prostředků z hlediska jejich relevantnosti pro ten který úsek veřejné správy tento zákon neupravuje.

Posouzení relevantnosti získaných důkazních prostředků, případně i způsobu, jakým byly správcem daně získány, tak nepřísluší žalovanému, ale samotným správcům daně, případně správním soudům. Způsob, kterým správce daně důkazy opatřuje, jakož i jejich případná relevantnost, nepochybně podléhá soudní kontrole. Prostředkem, který má v oblasti správy daně zabránit neoprávněnému opatřování důkazních prostředků, tak disponuje samotný daňový subjekt. Ze shora provedené rekapitulace je ostatně patrné, že se ochrany před případným neoprávněným shromažďováním důkazních prostředků v daňovém spise společnost Ostroj před Nejvyšším správním soudem prostřednictvím žaloby na ochranu před nezákonným zásahem úspěšně dovolala.

Nejvyšší správní soud také odkázal na rozsudek NSS ze dne 30. 1. 2008, č. j. 2 Afs 24/2007 - 119 (EURO PRIM, spol. s r. o.), publ. pod č. 1572/2008 Sb. NSS, který se zabýval relevantností listin, které byly získány správcem daně z jiných řízení a který k výkladu § 31 odst. 4 zákona o správě daní a poplatků vyslovil následující: *„Listiny, z nichž je patrný obsah výpovědí svědků z jiných řízení, mohou ovšem být za splnění určitých podmínek také podkladem pro rozhodnutí: V první řadě musí být pořízeny nezávisle na příslušném daňovém řízení (tj. zejména nesmí být v jiném řízení pořízeny účelově proto, aby se správce daně vyhnul povinnosti umožnit daňovému subjektu být přítomen výsledku svědka a klást mu otázky). Dále je třeba, aby v onom jiném řízení byly pořízeny v souladu se zákonem (tuto předběžnou otázku správce daně vyřeší podle § 28 daňového řádu) a aby se do sféry správce daně dostaly zákonným způsobem (nelze tedy například jako důkazu užít listiny, jež byla součástí spisu, k jehož obsahu správce daně z těch či oněch důvodů neměl podle zákona přístup). Konečně musí být uvedené listiny daňovému subjektu zpřístupněny, aby se mohl seznámit s jejich obsahem a případně navrhnout další důkazy, které by zjištění vyplývající z dotyčných listin upřesnily, korigovaly či vyvrátily“.*

Dále pak Nejvyšší správní soud konstatoval, že závěry, ke kterým v projednávané věci dospěl, neznamenají, že by správci daně byli z působnosti zákona o ochraně osobních údajů absolutně vyjmuti a že se žalobce mylí, domnívá-li se, že zákon o ochraně osobních údajů dopadá pouze na ty případy, kdy jsou systematicky zpracovávány osobní údaje místně příslušných daňových subjektů. Naopak, všude tam, kde správce daně systematicky pracuje s osobními údaji jakýchkoliv fyzických osob, tj. vytváří různé evidence subjektů, seznamy konkrétně vybraných fyzických osob, např. dlužníků, či „daňově nespolehlivých subjektů“, či jakékoliv soubory, ve kterých jsou osobní údaje správcem daně systematicky členěny či tříděny, půjde o zpracování osobních údajů ve smyslu zákona o ochraně osobních údajů. Stejně tak se bude zákon na ochranu osobních údajů vztahovat na situace, kdy správci daně poskytují systematicky členěné osobní údaje získané v daňovém řízení jiným orgánům veřejné správy.

Závěrem Nejvyšší správní soud konstatoval, že s ohledem na skutečnost, že dospěl k závěru, že ani vyžádání konkrétní listiny obsahující osobní údaje správcem daně v rámci dokazování, ani její založení do spisu či hodnocení její daňové relevantnosti, nečiní z tohoto postupu shromažďování či zpracování osobních údajů ve smyslu zákona o ochraně osobních údajů, nezabýval se již kasační námitkou týkající se aplikace výjimky stanovené v ustanovení § 3 odst. 6 zákona o ochraně o osobních údajů. Tato výjimka je totiž relevantní pouze ve vztahu k té činnosti správce daně, která do působnosti tohoto zákona naopak patří.

S ohledem na jednoznačný závěr Nejvyššího správního soudu, že ani vyžádání konkrétní listiny obsahující osobní údaje správcem daně v rámci dokazování, ani její založení do spisu či hodnocení její daňové relevantnosti, nečiní z tohoto postupu shromažďování či

zpracování osobních údajů ve smyslu zákona o ochraně osobních údajů, shledal městský soud důvodnou tu část žaloby, ve které žalobce napadá rozhodnutí předsedy žalovaného, kterým zamítl rozklad žalobce proti rozhodnutí žalovaného o uložení pokuty. Napadené rozhodnutí proto městský soud zrušil, neboť žalobce nenaplnil svým jednáním skutkovou podstatu § 39 zákona o ochraně osobních údajů, když nebyl v daném případě povinen poskytnout žalovanému požadovanou součinnost.

Žalobce v podané žalobě současně s návrhem na zrušení napadeného rozhodnutí žalovaného správního orgánu žádal, aby soud uložil žalovanému zákaz pokračovat v incidenční kontrole vymezené písemností ze dne 22.8.2007, č.j. INSPI 4759/07-1BYT pro její nezákonnost s tím, že v době podání žaloby tento nezákonný zásah stále trval, když dne 4.3.2009 byl žalobce opětovně žalovaným požádán „...o možnost nahlédnout do daňového spisu společnosti [redacted] respektive písemností, které se týkají trestního řízení vedeného proti panu [redacted] a které se nalézají v citovaném správním spise...“ s tím, že „Spis je také možno okopírovat a poslat do úřadu pro ochranu osobních údajů.“

Vzhledem k tomu, že dle ustanovení § 89 odst.1 s.ř.s. rozhoduje soud na základě skutkového stavu zjištěného ke dni svého rozhodnutí, učinil soud dotaz na žalovaného, který sdělil, že incidenční kontrola u žalobce (Finančního úřadu v Opavě) nebyla ukončena, neboť kontrolovaný dosud neposkytl požadovanou součinnost.

Podle § 82 s.ř.s. každý, kdo tvrdí, že byl přímo zkrácen na svých právech nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením (dále jen "zásah") správního orgánu, který není rozhodnutím, a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo, může se žalobou u soudu domáhat ochrany proti němu nebo určení toho, že zásah byl nezákonný.

Podle § 85 s.ř.s je žaloba nepřijatelná, lze-li se ochrany nebo nápravy domáhat jinými právními prostředky; to neplatí v případě, domáhá-li se žalobce pouze určení, že zásah byl nezákonný.

Podle § 29 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně osobních údajů § 29 úřad pro ochranu osobních údajů provádí dozor nad dodržováním povinností stanovených zákonem při zpracování osobních údajů.

Podle odst. 2 při výkonu dozoru ve formě kontroly se postupuje podle zvláštního právního předpisu. Tímto zvláštním předpisem je zákon č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, ve znění pozdějších předpisů.

S ohledem na závěry Nejvyššího správního soudu má soud za to, že jednání žalovaného má znaky nezákonného zásahu ve smyslu ustanovení § 82 s.ř.s., když je patrné, že žalobce je dotčen na svých právech jednáním žalovaného, který po něm požaduje určitá konkrétní data, ačkoli je požadovat nemůže a tím nezákonně zasahuje do činnosti žalobce. Proto se soud zabýval otázkou, zda svědčil žalobci procesní prostředek, kterým by mohl brojit proti shora popsanému faktickému jednání žalovaného v rámci řízení před správními orgány, či zda jedinou možnou obranou byla žaloba dle ustanovení § 82 s. ř. s. Z ustanovení § 29 odst. 2 vyplývá, že žalovaný při provádění kontroly postupuje podle zákona o státní kontrole. Tento zákon ale neumožňuje kontrolované osobě, aby se bránila proti prováděné kontrole v jejím průběhu. Kontrolovaná osoba může podat až námitky proti kontrolnímu protokolu, který ale v daném případě žalovaný dosud nevydal. Vzhledem k tomu, že nezákonný zásah stále trvá, jak potvrdil i sám žalovaný, a soud dospěl k závěru, že kontrola probíhá již od roku

2007 neoprávněně, shledal soud žalobu i v té části, v níž se žalobce domáhá, aby soud žalovanému zakázal pokračovat v jejím průběhu, důvodnou, když žalobce jinou možnost, jak jejímu konání zabránit, než podáním žaloby dle ustanovení § 82 s.ř.s., nemá.

Městský soud považuje za důležité zdůraznit, že nezákonný zásah spatřuje pouze v tomto jednom konkrétním jednání žalovaného, tedy v požadavku žalovaného na vydání daňového spisu společnosti [REDAKCE] resp. listin v tomto spise obsažených, neboť jak uvedl Nejvyšší správní soud ani vyžádání konkrétní listiny obsahující osobní údaje správcem daně v rámci dokazování, ani její založení do spisu či hodnocení její daňové relevantnosti, nečiní z tohoto postupu shromažďování či zpracování osobních údajů ve smyslu zákona o ochraně osobních údajů. Důležité je, že nelze dospět k závěru, že by správci daně byli z působnosti zákona o ochraně osobních údajů absolutně vyjmuti. Nelze tedy souhlasit se žalobce, který se domnívá, že zákon o ochraně osobních údajů dopadá pouze na ty případy, kdy jsou systematicky zpracovávány osobní údaje místně příslušných daňových subjektů. Naopak, všude tam, kde správce daně systematicky pracuje s osobními údaji jakýchkoliv fyzických osob, tj. vytváří různé evidence subjektů, seznamy konkrétně vybraných fyzických osob, např. dlužníků, či „daňově nespolehlivých subjektů“, či jakékoliv soubory, ve kterých jsou osobní údaje správcem daně systematicky členěny či tříděny, půjde o zpracování osobních údajů ve smyslu zákona o ochraně osobních údajů. Stejně tak se bude zákon na ochranu osobních údajů vztahovat na situace, kdy správci daně poskytují systematicky členěné osobní údaje získané v daňovém řízení jiným orgánům veřejné správy. Z uvedeného vyplývá nutnost posuzovat každý jednotlivý požadavek žalovaného správního orgánu na poskytnutí údajů zcela samostatně v dané konkrétní situaci.

K návrhům žalovaného na předložení věci Soudnímu dvoru Evropské unie s předběžnou otázkou a na přerušení řízení podle § 48 odst. 1 písm. b) s.ř.s., uvádí soud, že neshledal žádné důvody pro odchýlení se od závěrů Nejvyššího správního soudu vyjádřeným v rozsudku ze dne 22.1.2013, č.j. 9 Aps 5/2012 - 56, které jsou pro něj závazné, když nemá žádné pochybnosti o jeho výkladu zákona č. 101/2000 Sb. a směrnice 95/46/ES na posuzovaný případ. Proto těmto návrhům žalovaného nevyhověl a návrh na přerušení řízení zamítl, jak uvedeno ve výroku tohoto rozsudku pod bodem IV.

Žalobce se v podané žalobě také domáhá vydání rozhodnutí, kterým by soud uložil žalovanému zaplatit žalobci částku 11.000,- Kč představující úhradu pokuty včetně nákladů řízení, kterou žalobce žalovanému uhradil z titulu zrušeného rozhodnutí žalovaného ze dne 13.10.2008, zn. INSP1-4760/08-8.

Městský soud v Praze poukazuje na to, že rozhodnutí o uložení pokuty dosud nebylo pravomocně zrušeno, a proto nelze žalovanému uložit zaplacení žalobcem požadované částky. Úvaha o tom, zda jsou splněny podmínky pro vrácení vybrané pokuty přichází v úvahu až tehdy, dojde-li k pravomocnému zrušení rozhodnutí. Až po té počne běžet lhůta, v rámci které se žalobce bude moci vrácení částky domáhat. Bude na žalobci, aby až po právní moci tohoto rozsudku, kterým soud napadené rozhodnutí o uložení pokuty zrušuje, učinil příslušné úkony k tomu, aby mu uvedená částka byla vrácena. Vzhledem k tomu, že soud dospěl k závěru, že žalobce návrh na vyplacení finanční částky podal předčasně, rozhodl o odmítnutí této části návrhu (žaloby) dle § 46 odst. 1 písm. b) s.ř.s.. Současně je nutno zdůraznit, že soudu ve správním soudnictví ani nepřisluší o této otázce rozhodovat. Vzhledem k závěru o předčasnosti uplatněného požadavku soud nezvolil postup podle § 46 odst. 2 s.ř.s., neboť v době vydání tohoto rozsudku ani lhůta k vrácení nepočala běžet.

Výrok o nákladech řízení je odůvodněn ustanovením § 60 odst.1 s.ř.s., neboť žalovaný ve věci samé úspěšný nebyl a úspěšnému žalobci žádné náklady řízení nevznikly. Z tohoto důvodu soud vyslovil, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení podle jeho výsledku.

P o u ě n í :

Proti výroku III. tohoto rozsudku **n e n í** kasační stížnost přípustná (§ 104 odst. 3 písm. b) s.ř.s.).

Proti výrokům I.,II.,IV. a V. tohoto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 28. ledna 2014

JUDr. Hana Veberová, v.r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení: Kotlanová